

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 197

van **KOEN DANIËLS**

datum: 27 november 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Conceptnota 'Eindtermen en ontwikkelingsdoelen basisonderwijs' - Advies Vlaamse Onderwijsraad (Vlor)

Op 16 oktober jongstleden publiceerde de Vlor een advies over de conceptnota 'Eindtermen en ontwikkelingsdoelen basisonderwijs' waarin de raad een aantal knelpunten signaleert. Zo haalt de raad het belang van de vrije onderwijsruimte aan en vreest hij dat de algemene ontwikkelingscommissie weinig ruimte heeft om weloverwogen keuzes te maken over het ordeningskader. De raad basisonderwijs herhaalt zijn verzet tegen het concept basisgeletterdheid zoals decretaal vastgelegd en herhaalt ook zijn pleidooi om de onderwijsdoelen in het buitengewoon basisonderwijs in één beweging mee te ontwikkelen.

1. Wat is de reactie van de minister op de suggesties en aanbevelingen van de Vlor?
2. Zal de minister daarover samenzitten met de Vlor?
3. Zijn er wijzigingen doorgevoerd aan het ontwikkelproces voor de onderwijsdoelen basisonderwijs in vergelijking met de onderwijsdoelen 2de en 3de graad secundair onderwijs? Zo ja, welke en waarom?
4. Wat is de concrete timing voor de verdere stappen in de uitrol van deze eindtermen en ontwikkelingsdoelen?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 197 van 27 november 2020

van **KOEN DANIËLS**

Ik heb kennis genomen van het advies van de VLOR. De bezorgdheden die in het advies zijn opgenomen, zijn ook in een gesprek dat mijn medewerkers hadden met de Vlor aan bod gekomen.

De ontwikkeling van nieuwe onderwijsdoelen voor het basisonderwijs is een belangrijk beleidsproject. Wat opgenomen is in de mededeling aan de Vlaamse Regering van 2 oktober 2020 is weldoordacht en het resultaat van overleg en aftoetsing met verschillende actoren.

Ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn de instrumenten waarmee duidelijk gemaakt wordt 'wat' minimaal van onderwijs verwacht wordt. Ontwikkelingsdoelen en eindtermen moeten ambitieus, duidelijk en scherp omschreven worden, zodat elke actor betrokken in onderwijs, ook de leerkracht, de ontwikkelingsdoelen en eindtermen begrijpt en er hetzelfde onder verstaat. De ontwikkelingsdoelen en eindtermen vormen immers een belangrijk fundament van ons onderwijs en van de kwaliteitscontrole op dat onderwijs. Omtrent de verhouding onderwijsdoelen – vrije ruimte en de formulering van die onderwijsdoelen zijn er de voorbije weken en maanden al heel wat gesprekken gevoerd, ook in de algemene en specifieke ontwikkelcommissies.

Op basis van de bekommernissen zijn, vergeleken met de nieuwe onderwijsdoelen voor het secundair onderwijs, een aantal aanpassingen doorgevoerd in de manier waarop de ontwikkelingsdoelen en eindtermen voor het basisonderwijs worden opgebouwd. Deze aanpassingen maken de ontwikkelingsdoelen en eindtermen meer toegankelijk en begrijpbaar voor de doelgroep van het basisonderwijs. De opbouw van de onderwijsdoelen voor het basisonderwijs kan evenwel niet te ver afstaan van de opbouw die voor de onderwijsdoelen van het secundair onderwijs gebruikt is. Het was immers een expliciete vraag uit het maatschappelijk eindtermendebat om meer coherentie en continuïteit op vlak van formulering van de onderwijsdoelen na te streven over de sleutelcompetenties en de onderwijsniveaus heen. Dit in functie van samenhang, maar ook in functie van de duidelijkheid en hanteerbaarheid van de onderwijsdoelen voor onder andere leerkrachten. Een duidelijke en scherpe omschrijving van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen staat niet op gespannen voet met de vraag naar pedagogisch didactische vrijheid. Scholen behouden de autonomie om te bepalen op welke manier ze de minimumdoelen bij hun leerlingen nastreven of realiseren. Ook de mogelijkheid van scholen om bijkomende doelen, bovenop de minimumdoelen, voorop te stellen blijft bestaan.

Ook met de valideringscommissie is het gesprek gevoerd over de manier waarop de ontwikkelingsdoelen en eindtermen zullen opgebouwd worden voor het basisonderwijs. De valideringscommissie werkt momenteel een gepast beoordelingskader uit dat de decretaal opgelegde criteria evalueerbaarheid, coherentie en consistentie operationaliseert en waarbij ze oog heeft voor keuzes die in dit proces reeds werden gemaakt.

Wat de bekommernis van voldoende vrije ruimte voor scholen betreft, heeft een algemene ontwikkelcommissie bovendien de opdracht gekregen om de globale haalbaarheid te bewaken en om in functie van het ontwikkelproces aan te geven hoeveel van de beschikbare onderwijstijd naar de realisatie van de onderwijsdoelen mag gaan en hoeveel

tijd voorbehouden wordt als vrije ruimte voor de scholen. Op die manier is er tijdens het ontwikkelproces van de onderwijsdoelen expliciete aandacht voor het garanderen van de nodige vrije onderwijsruimte.

Vergeleken met het ontwikkelproces van de onderwijsdoelen voor het secundair onderwijs is de inrichting van een algemene ontwikkelcommissie naast specifieke ontwikkelcommissies een nieuw gegeven in het ontwikkelproces voor het basisonderwijs. De verschillende (specifieke) ontwikkelcommissies werken de ontwikkelingsdoelen en eindtermen uit. Door het inrichten van een algemene ontwikkelcommissie kom ik tegemoet aan de vraag van Vlor en SERV om te voorzien in een overkoepelende commissie die de ontwikkeling van alle sets ontwikkelingsdoelen en eindtermen opvolgt, de globale haalbaarheid ervan bewaakt en indien nodig knelpunten signaleert.

In het regeerakkoord is ambitie gevraagd op vlak van Nederlands, Frans, wiskunde, wetenschappen en techniek. Dit betekent dat de sleutelcompetenties 'Competenties in het Nederlands' en 'Competenties inzake wiskunde, exacte wetenschappen en technologie' het zwaarst doorwegen in het nieuw te ontwikkelen curriculum en dat hieraan dan ook de meeste lestijden toegekend worden. Om die reden wordt ook aan de ontwikkelcommissies gevraagd om de ontwikkelingsdoelen en eindtermen zo uit te schrijven dat die sleutelcompetenties het zwaarst doorwegen en meer bepaald dat minstens de helft van de lestijd wordt besteed aan deze competenties. Over de manier waarop dit in de praktijk dient te gebeuren of in welke leergebieden deze doelen gerealiseerd moeten worden, spreken de ontwikkelcommissies noch de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement zich uit. Dit behoort tot de pedagogisch-didactische vrijheid van de scholen en schoolbesturen.

Eindtermen basisgeletterdheid voor het basisonderwijs zijn ingevoerd via OD XXX in de regelgeving basisonderwijs. Er wordt reeds gevraagd om een set voor Nederlands en wiskunde te ontwikkelen, maar voor de implementatie ervan wacht ik de evaluatie van de eindtermen basisgeletterdheid in het secundair onderwijs af. Afhankelijk van het resultaat van deze evaluatie kunnen nog bijstellingen doorgevoerd worden.

Aangezien bepaalde sets van eindtermen nog dateren van 1998 en de maatschappij de voorbije decennia sterk veranderd en niet minder complex geworden is, vind ik het belangrijk dat werk gemaakt wordt van nieuwe ontwikkelingsdoelen en eindtermen voor het basisonderwijs. Ook de aansluiting met het secundair onderwijs, waar sinds september 2019 nieuwe eindtermen van kracht zijn, en de dalende trend die duidelijk zichtbaar is in de resultaten van (intern)nationale prestatiemetingen vragen om nieuwe, ambitieuze eindtermen. Ik focus om die redenen en omwille van de haalbaarheid ook eerst op de eindtermen voor het basisonderwijs. De ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon basisonderwijs komen in een volgende fase aan bod. Omdat het belangrijk is dat de doelen voor het buitengewoon onderwijs een doorlopend continuüm vormen met deze voor het gewoon basisonderwijs zijn ook directeurs en leraren van het buitengewoon basisonderwijs betrokken in de ontwikkelcommissies die de doelen voor het gewoon basisonderwijs uitwerken.

Net zoals voor de implementatie van de onderwijsdoelen van de eerste graad secundair onderwijs, zal ook voor de implementatie van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen van het basisonderwijs een gedoogperiode voorzien worden. Daarnaast zal de implementatie van de nieuwe ontwikkelingsdoelen en eindtermen nauwgezet opgevolgd worden zodat mogelijke knelpunten snel kunnen worden gedetecteerd en aangepakt.